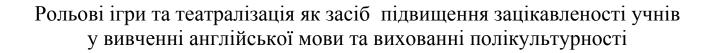
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ АДМІНІСТРАЦІЇ КИЇВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ЛІЦЕЙ № 4

Батманова С.М.

Рекомендовано методичною радою Харківського педагогічного ліцею № 4, протокол № 2 від 12.12.2014

Автор-укладач: Батманова С М., учитель англійської мови Харківського педагогічного ліцею № 4

Рольові ігри та театралізація як засіб підвищення зацікавленості учнів у вивченні англійської мови та вихованні полікультурності *-Харків, 2014*

У роботі узагальнено теоретичні засади використання рольових ігор та театралізації. Наведено розробки, які будуть корисними для учителів при організації уроків та позакласних заходів, предметних тижнів

Висновки експертизи 1.Реєстраційний номер 2. Напрям: Суспільно-гуманітарна освіта 3. Розділ Іноземні мови Експерти П.І.Б. Дата Загальний бал Середній бал Голова комісії П.І.Б. підпис Дата

Використання засобів театральної педагогіки на уроках іноземної мови

Під час проведення уроків іноземної мови ми спрямовуємо свої зусилля на підготовку учнів до безпосередньої комунікації з носіями інших мов, тобто на оволодіння комунікативною компетенцією. Водночає ми формуємо в учнів не лише вміння та навички спілкування іноземною мовою, правильного вибору мовних засобів у конкретній життєвій ситуації, а й розширюємо їхній світогляд, ознайомлюючи з культурою зарубіжної спільноти, розвиваємо доброзичливість, емпатію, ініціативність тощо.

Основною нашою метою є перетворити знання на **інструмент творчого освоєння світу.** Реалізації поставленої мети найліпше сприяє застосування засобів театральної педагогіки на уроках іноземної мови.

Театральна педагогіка — це процес становлення особистості учня за допомогою інсценування, драматизації тощо. Використання засобів театральної педагогіки на уроках іноземної мови дає учням змогу:

- сприймати учбову діяльність як захоплюючий творчий процес;
- засвоювати знання під час гри;
- перебувати у творчій атмосфері;
- вивчати, закріплювати та застосовувати лексику, граматичні конструкції, мовні кліше під час відтворювання життєвих ситуації;
 - збагачувати словниковий запас;
 - активувати пасивний словниковий запас;
- удосконалювати навички монологічного та діалогічного мовлення, аудіювання;
 - розвивати увагу, уяву, фантазію, творчі здібності;
 - залучатися до активної колективної діяльності.

Як свідчить досвід, систематичне застосування засобів театральної педагогіки на уроках іноземної мови сприяє ліпшому засвоєнню навчального матеріалу, дає змогу на практиці реалізувати особистісно орієнтований підхід, що має на меті розкрити та підтримати індивідуальність учня. Під час уроку учень не стає, а вже є суб'єктом пізнання.

Ефективність засвоєння учнями іноземної мови ми підвищуємо, **інсценуючи різні життєві ситуації**, а також відомі казки, байки, ліричні твори тощо. Елементи театральної педагогіки застосовуємо й під час розучування пісень, ритмічного промовляння. Це дає учням змогу поліпшити вимогу: вони швидше засновують, як правильно наголошувати слова, інтонувати речення тощо.

Рольова гра як ефективної спосіб активізації інтересу до навчання

Ефективним засобом театральної педагогіки, який ми використовуємо на уроках у початковій та основній школі, є рольова гра. Граючи різні ролі, зображаючи реальні життєві ситуації, учні засвоюють нові слова, у них активізується пасивний лексичний запас, розвиваються вміння й удосконалюються навички слововживання.

Перетворити урок на захоплююче театральне дійство дає змогу використання **рольових ігор двох типів**:

- спонтанні відтворення ситуацій, що не потребують попередньої підготовки (знайомство, привітання, прощання, коротка розмова по телефону тощо);
- регламентовані відтворення ситуацій, що потребують поетапної підготовки (співбесіда під час влаштування на роботу, планування подорожі тощо).

Підвищений інтерес учнів викликають рольові ігри, для постановки яких вони **готують відповідний реквізит**. Це дає змогу максимально наблизити інсценовану ситуацію до реальної.

Для інсценізації ситуації **теми "У магазині"** учні приносять різні предмети побуту "на продаж", відтак навчаються спілкуватися, відтворюючи різні ситуації, які можуть трапитися в магазині. Під час вивчення **теми "Прийом у лікарні"** одні учні і білих халатах грають ролі лікарів, інші — пацієнтів, удаючи що захворіли.

Досягненню мети уроку, під час якого використовуємо рольові ігри, сприяє ретельна підготовка до них.

Спочатку ми ознайомлюємо учнів з новою лексикою, опрацьовуємо тексти, роз'яснюємо алгоритм побудови фрази і розв'язуємо граматичні вправи за зразком чи опорою. Відтак об'єднуємо учнів у пари або групи і пропонуємо їм розв'язати творче завдання — розіграти певні ситуації. Зазвичай у групах активно працюють навіть ті учні, які схильні ігнорувати підготовку до уроку. Мотивацію учнів до активної діяльності на уроці значно посилює прагнення не підвести своїх друзів-однокласників, а атмосфера співпраці якнайліпше сприяє засвоєнню навчального матеріалу.

Далі відбувається **обговорення ситуації та написання сценаріїв**. Ми консультуємо учнів, корегуємо їхню роботу, пропонуємо власні ідеї. Удома учні вивчають ролі й готують відповідний реквізит.

Найцікавішим для учнів ϵ , власне, інсценування. На уроках, під час яких проводимо інсценування, класна кімната перетворюється на театральну залу, а учні — на акторів. Ми не втручаємося в інсценування, а оцінюємо під час його перегляду.

Після завершення інсценівки аналізуємо роботу учнів разом із ними, визначаємо сильні сторони, корегуємо помилки, указуємо, чого потрібно уникати для природного відтворення ситуацій.

Під час рольових ігор ми реалізуємо важливу навчально-виховну мету — **учні вчаться презентувати себе як особистість**, у них удосконалюються вміння слухати й чути інших, виражати емоції та почуття за допомогою міміки й жестів, вони усвідомлюють, як правильно поводитися в певній ситуації, засвоюють правила етикету.

Особливості використання інсценівок на уроках іноземної мови

У **початковій школі**, коли учні вчаться вітатися, прощатися, знайомитися та представляти одне одного, ми пропонуємо їм інсценувати прості життєві ситуації іноземною мовою.

Так, після того, як учні засвоять фрази Hello! How are you? I'm fine, thank you. And you?, ми пропонуємо їм розіграти коротку рольову гру. Для цього об'єднуємо їх у пари "хлопчик-дівчинка" і оголошуємо таке завдання: "Уявить собі, що ви не знаєте одне одного і хочете познайомитися, Ти будеш John — хлопчиком з Великобританії, а ти — Марічкою, дівчиною з України. Ви маєте привітатися, познайомитися та попрощатися". Розв'язуючи завдання, учні ліпше запам'ятовують і активніше застосовують щойно вивчені слова і фрази.

Завдяки інсценуванню таких ситуацій на початковому стані вивчення іноземної мови ми допомагаємо учням долати мовний бар'єр, адже вони вчаться вступати в діалог, підтримувати його та завершувати, правильно і швидко реагувати на репліки.

Ефективність використання засобів театральної педагогіки **в основній школі** порівняно з початковою зростає, адже учні мають ширший словниковий запас, опановують навички самостійної роботи. Ми пропонуємо **їм складати сценарії до певних ситуацій самостійно, у парах або малих групах**. Відповідно функції вчителя полягають у тому, що він консультує, радить, корегує та оцінює роботу учнів. Рольові ігри та інсценівки організовуємо, як правило, наприкінці вивчення теми. Однак засоби театралізації впроваджуємо на кожному уроці.

Під час вивчення **теми "Хатня робота у сім'ї"** у 7-му класі ми об'єднуємо учнів у групи по 3-4 особи і пропонуємо розіграти таку ситуацію: "Ви – сім'я, плануєте день генерального прибирання, обговоріть обов'язки кожного".

Надзвичайно цікавим і захоплюючим для учнів початкових класів під час вивчення іноземної мови є використання ляльки-рукавички. Учням подобається, коли казковий герой або звірятко "приходить у гості" і навчається разом з ними. Однак це потребує від учителя креативного підходу, акторських навичок, зокрема вміння змінювати голос, інтонації, уживатися в роль казкового героя, бути готовим відповісти на будь-яке запитання учнів тощо.

Емоційній розрядці на уроці та закріпленню сприяє використання ігор з елементами театралізації на кшталт "Пантоміми". Пограти в таку гру можна навіть з учнями початкової школи під час вивчення таких тем, як "Дії на уроці", "Хобі" тощо.

Суть **гри "Пантоміма"** полягає в тому, що один з учнів (ведучий) виходить на середину класу і за допомогою міміки та жестів зображає конкретну тварину, рослину, хобі тощо, інші учні вгадують, якого чи що їм продемонстрували, і називають відповідну лексичну одиницю. Той, хто вгадає першим, стає ведучим.

У гру "Пантоміма" граємо під час вивчення тем "Звірі", "Свійські тварини", "Комахи". Для цього всі учні мають сісти по двоє, а один — сам. Саме він має розпочати гру. Якщо в цю гру учні грають уперше, на дошці записуємо зразок:

У першій фразі учень має назвати ім'я одного з присутніх у класі учнів, а в останній — назву тварини. Учень, ім'я якого прозвучало, зображує названу тварину, рухаючись по класу до того учня, який його назвав, і сідає праворуч від нього. Даля гру продовжує учень, який залишився сидіти сам

Ігри з елементами театралізації викликають сміх, радість, задоволення. Завдяки їм учні засвоюють лексику і граматику без особливих зусиль.

На уроках і під час позакласної роботи велике захоплення в учнів викликають інсценування казок та бойок. Багаторазове повторення слів і фраз учителем та учнями під час репетиції сприяє засвоєнню та закріпленню навичок діалогічного та монологічного мовлення учнів. Водночас розвиваються творчі здібності учнів, уява та фантазія, увага, збагачується словниковий запас.

Для інсценівок ми добираємо твори, які є доступними для сприймання і розуміння учнями певного віку. Як правило, це адаптовані варіанти казок та байок. У Додатку 1 подаємо інсценівку казки "Little Hut", адаптовану для учнів 2-го і 3-го класів.

Teremok (Little Hut)

Once upon a time, a little fly found a Little Hut in the forest. What a nice Little Hut! I can live here!

A little field mouse ran by and knocked on the door, Field mouse: "Who lives in this nice Little Hut?" Little fly: "I am, the little fly and who are you?" "I am the little field mouse." "Come live with me!''

And a croaking frog hopped by and knocked on the door,

- "Who lives in this nice Little Hut?"
- "I am, the little fly."
- "And I am, the little field mouse, and who are you?" (in chorus)
- "I am the croaking frog."
- "Come in, live with us!"
- "Who lives in this nice Little Hut?"
- "I am, the little fly."
- "And I am, the little field mouse, and who are you?" (in chorus)
- "I am the croaking frog."
- "Come in, live with us!"

And a grey funny rabbit bounced by and knocked on the door,

Funny rabbit:

- "Who lives in this nice Little hut?"
- "I am, the little fly."
- "I am, the little field mouse."
- "And I am, the croaking frog, and who are you?" (in chorus)
- "I am a grey funny rabbit."
- "Come in, live with us!"

And sly foxes ran by and knocked on the door

"Who lives in this nice Little Hut?"

"I am, the little fly."

"I am, the little field mouse."

"And I am, the croaking frog", I am the grey funny rabbit.

"Who are you?" "I am a sly fox."

"I am a sly fox."

"Come in, live with us!"

And a gray wolf came by and knocked on the door,

```
"Who lives in this nice Little Hut?"

"I am, the little fly."

"I am, the little field mouse."

"And I am, the croaking frog,

"I am the grey funny rabbit."

"I am the sly fox."

And who are you?"

"I am the gray wolf."

"Come live with us!"
```

So they lived happily in the little Hut. Then a <u>big bear</u> came by and roared,

Then a big bear came by and roared,

"Who lives in this nice Little Hut?"

"I am, the little fly."

"I am, the little field mouse."

"And I am, the croaking frog,
"I am the a grey funny rabbit."

"I am the sly fox."

"I am a gray wolf."

And who are you?"
"I am the big bear."
"Well, come on in!"

"I think it would be better if I lived on the roof."
"You will squash us all!"
"No, I won't!"

Roma: The bear sat down on the roof, Elya: and smashed the nice little hut.

All of the other animals jumped out of the tower,

and went back to the forest to live.

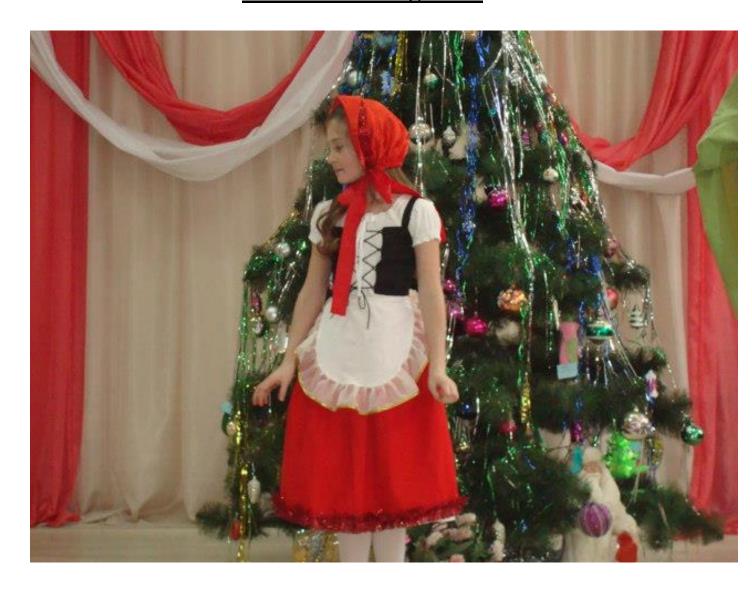

В цьому році учні 4-а класу з великим інтересом та захопленням інсценували відому казку "Little Red Riding Hood". Граючи різні ролі, зображаючи ігрові ситуації, учні засвоюють нові слова, у них активізується пасивний лексичний запас, розвиваються вміння й удосконалюються навички слововживання. Учні завдяки театралізації розвивають потенційні художні дарування, які ε у кожній дитині.

Little Red Riding Hood

Scene 1
Little Red Riding Hood Hello! I am Little Red Riding Hood! This is my mum.

Mum	Hello!
LRRH	These sandwiches and cakes for my grandma.
Mum	Put on your red coat.

LRRH	Yes, Mum.
Mum	Walk to Grandma's house. Don't stop and don't talk
	to anyone! Be careful!
LRRH	Yes, mum. Goodbye!
Mum	Goodbye!
All	Go and visit grandma!
	Walk and visit grandma!
	She's got sandwiches. She's got cake.
	Sandwiches and cake for grandma!

Scene 2 Little Red Riding Hood is lost

Little Red Riding Hood: It's sunny today. I'm happy! Look at the flowers! (She stops and picks up flowers and leaves the path)

LRRH	Oh! No! Were am I? Where's grandma's house? I am scared! I am lost! (the wolf jumps out in front of her)
LRRH	These sandwiches and cakes for my grandma.
LRRH	Oh, help! Help! A wolf! I am scared!

All	Oh, no! A wolf!
	A big, bad wolf!
	Oh, no! A wolf!
	A big, bad wolf!
Wolf	Hello, little girl. How are you?
LRRH	I'm fine, thank you.
	I'm visiting my grandma but I'm lost.
Wolf	Look, your grandma's house is over there.
LRRH	Thank you!
	Goodbye!
Wolf	Ha, ha, ha!

Scene 3 What big eyes you've got!

Wolf	Knocking on the door.
	Hello, Grandma.
Grandma	Hello, Little Red Riding Hood.
	Open the door.
Wolf	Ha, ha, ha!
Grandma	Help! It's isn't Little Red Riding Hood. It's a wolf!
	She faints and he hider her under the bed.
	He dresses up as grandma and jumps into her bed.

LRRH	Knocking on the door. Hello, Grandma.
Wolf	He speaks in Grandma's voice.
	Hello, Little Red Riding Hood. Open the door.
LRRH and	Oh, Grandma. What big ears you've got!
the chorus	Oh, Grandma. What big eyes you've got!
	Oh, Grandma. What big teeth you've got!
Wolf	Yes, big ears so I can hear you!
	Yes, big eyes so I can see you!
	Yes, big teeth so I can eat you!
	He jumps out of the bed.
LRRH	Help! You naughty wolf!
Woodcutter	Walking past.
	What's that noise?

Scene 4 Naughty wolf!

The woodcutter runs in and chases the wolf away.

Woodcutter	You naughty wolf. Get out!
LRRH	Help!
Woodcutter	Don't worry. You are safe now.
LRRH	Grandma, are you okay?
	Helping Grandma to her feet.
Grandma	Yes, thank you my dear.

LRRH	The naughty wolf has gone. Thank you!
All	Hooray! The naughty wolf is gone.
	Hooray! The naughty wolf is gone.
	Now we can laugh and have some fun!

Захоплення учнів інсценуванням казок і байок у початковій школі зберігається і в основній. Твори для інсценування добираємо, ураховуючи рівень навчальних досягнень учнів. Так, у тих класах, де учні мають високий рівень навчальних досягнень, ми пропонуємо інсценізувати не лише прості за сюжетом адаптовані казки та байки, а й неадаптовані оригінальні казки і уривки із художніх творів.

Наприклад, казку Оскара Уальда "The Canterville Ghost" у 8-А класі, яку ми брали для домашнього читання та драматизували у рамках «Тижня іноземних мов»

The Canterville Ghost

Oscar Wilde

Scene 1 Part 1

SONG: A Haunted House

Something's strange at Canterville Something's not quite right With shadows moving on the walls And noises in the night

CHORUS:

Never buy a haunted house That's the golden rule If you buy a haunted house You must be a fool

People live at Canterville
But not for very long
It only takes one ghostly laugh
To show them something's wrong

REPEAT CHORUS:

Never buy a haunted house That's the golden rule If you buy a haunted house You must be a fool

When the American minister, Mr Hiram B Otis, bought
Canterville Chase, everyone told him that he was very foolish.
Even Lord Canterville, who wanted to sell the house, tried to tell
Mr Otis that it was a mistake to buy it.
I must be honest with you, Mr Otis. There is something very
strange about this house. My family and I don't stay here very
often.
But what is so strange about the place?
There is a ghost here. It visits anyone who lives or stays here.
Are you sure?
Oh yes. My poor old aunt, one felt two hands on her shoulders.
Two hands?
Yes. The hands were cold and hard, like the hands of a skeleton.
She became ill, and she never really got better.

Mr Otis	No, of course not.
Lord Canterville	We are afraid to stay in this house. We hear strange noise in the halls and in the library at night.
Mr Otis	I'm not afraid. I want to take the house and the ghost,
Lord Canterville	You are a brave man.
Mr Otis	I don't believe in ghosts. There is no such thing!
Lord Canterville	I hope you are happy in this house, but you must remember that I warned you, and you did not listen to me.

Narrator	Mr Otis bought Canterville Chase, and a few weeks later, he
	moved into house with his family.
Mrs Umney:	Welcome to Canterville Chase. I have tea ready for you.
Mrs Otis:	Oh dear! There's a mark on the floor.
Mrs Umney:	Yes, madam! That is blood.
Mrs Otis:	I don't want blood on my floors!
Mrs Umney:	That is the blood of Lady Eleanore de Canterville. Her husband, Sir Simon de Canterville, murdered her there in 1575.
Washington:	That's silly! I can clean it up right now.
Virginia:	Look at Mrs Otis!
Mrs Otis:	My dear Hiram! What can we do with a woman who faints?
Mr Otis:	We can take money the ghost every time she faints!
Mrs Umney:	You must not make the ghost angry, sir. Terrible things happen in this house.
Mrs Otis:	Ghosts! Ha!
Mr Otis:	We don't believe in ghosts.
Mrs Otis:	But we would like some tea.

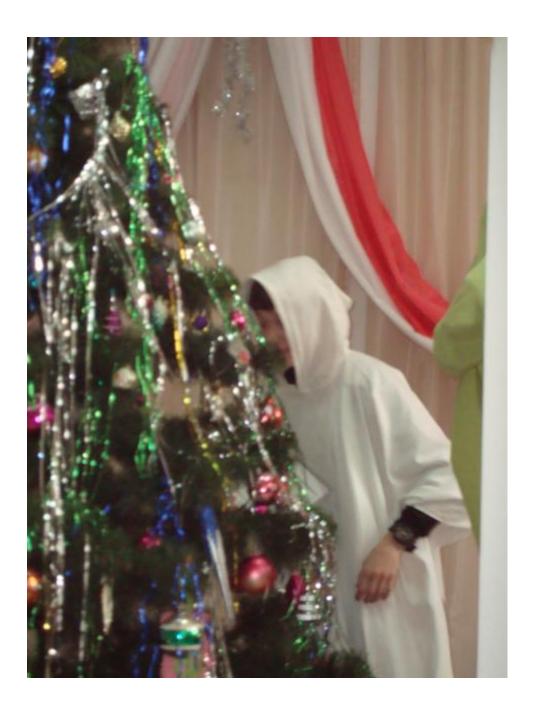
SONG: I Don't Believe in Ghosts

You can tell me stories Of ghosts who walk the halls But I will only laugh at them For I'm not scared at all

CHORUS:

I simply don't believe in ghosts And really, not should you! How can something scare you When you know that it's not true? People live at Canterville
But not for very long
It only takes one ghostly laugh
To show them something's wrong

REPEAT CHORUS

Scene 3
Part 2

	and nervous.
Ghost:	I have to appear in the hall at night. I have it make strange and terrible noises. It's my job, and I must do it.
Twins:	BOO!!
Ghost:	AGH! Horrible children!
Twins:	Silly ghost!
Narrator:	The ghost was so frightened of the twins that he became quite ill. He spent most of his time in his room and often stayed in bed.

Scene 4

Virginia:	Oh, ghost. You look sad! Don't worry – my brothers are going back to school tomorrow. You must be good until then.
Ghost:	How can I be good? It is my job to walk in the hall, to make a noise with my chains and to frighten people/
Virginia:	Mrs Umney told us that you killed your wife. Is that true?
Ghost:	Yes, it is true. But it was a family problem, and it's no one else's business.
Virginia:	It's wrong to kill people.
Ghost:	You don't understand. My wife was a terrible woman. And her brothers starved me to death!
Virginia:	They starved you to death? Oh, poor ghost. Are you hungry? I've got a sandwich in my bag.
Ghost:	No, thank you. I never eat or sleep. But you are very kind.
Virginia:	Oh, don't cry! Why are you sad?
Ghost:	I want to sleep – but I need you to help me.
Virginia:	How can I help you?
Ghost:	You can help me to the Garden of Death. You can ask the Angel of

	Death to let me sleep forever.
Virginia:	I'm not afraid. Let me help you/

Scene 5 Part 1

Mrs Otis:	It's Virginia! Thank goodness!
Mr Otis:	Where were you?
Virginia:	I was with the ghost. He gave me these jewels.
Mrs Otis:	Oh, my dear! We were all so worried!
Virginia:	You must come with me. I have something to show you.

Scene 5 Part 2

Mr Otis:	My word! It's a secret room!
Twins:	Look! A skeleton!
Virginia:	This is Sir Simon. He was a bad man, but in the end he was very sorry. His wife's brothers kept him here until he died.
Duke:	Look how his hand is reaching out for food and water. The jug and plate were too far away for him to reach/
Mrs Otis:	Now we know the ghost's secret/ What a terrible story!
Virginia:	His sadness is over. Now he can sleep.
Duke:	You are an angel.

Scene 6

Narrator:	Four days later, there was a funeral at Canterville Chase. Lord Canterville came from Wales.
Lord Canterville:	Well, well! The Canterville Ghost is gone.

Mr Otis:	These jewels belong to your family. They are worth a lot of money, and you must take them.
Lord Canterville:	No, no. These jewels are Virginia's. Sir Simon wanted her to have them, and she must keep them.
Virginia:	Thank you, Lord Canterville.
Duke:	You can wear the jewels when we get married, Virginia. What do you say?
Virginia:	Oh, Cecil! I'd love to!
Narrator:	So Virginia became the Duchess of Cheshire. The Duke and Duchess loved each other very much, and they happily ever after at Canterville Chase.

SONG: A Happy Ending

Sir Cecil is at peace now His story's at an end He told the world his secret And found a loving friend

CHORUS:

This is a happy ending
The story turned out right
The past is all forgotten
The future's looking bright

Canterville is peaceful A happy place to be The house is full of laughter And a happy family

REPEAT CHORUS

Із учнями 1-го класу ми практикуємо багаторазове прослухування і вивчення коротких пісень. Звичайно, учні спершу не усвідомлюють їх зміст повністю, проти починають підспівувати.

Захоплення учнів викликає також ритмічне промовляння, що не лише стимулює їх до навчальної діяльності, а й є емоційною розрядкою, розвиває фонетичні навички, музичний слух, уяву. Ритмічне промовляння позитивно впливає на емоційну сферу учнів, мотивуючи їх до активного вивчення іноземної мови.

У Додатку пропонуємо інсценівку ритмічного промовляння для учнів 4-го класу.

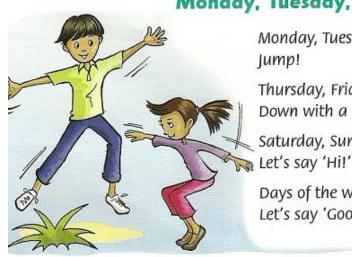
Додаток

Welcome song

Welcome back To all our friends. Fun and learning Never end!

Welcome back, It's a happy day. A day for learning, A day for play!

Monday, Tuesday, Wednesday, Jump!

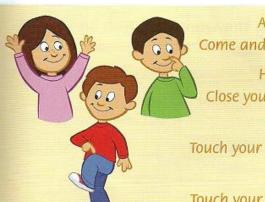

Monday, Tuesday, Wednesday, Jump!

Thursday, Friday, Down with a bump! Saturday, Sunday,

Days of the week. Let's say 'Goodbye!'

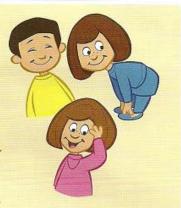

A, B, C, D, E, F, G, Come and play this game with me.

H, I, J, K, L, M, N, Close your eyes and count to ten.

O, P, Q, R, S, T, Touch your nose and touch your knee.

U, V, W, X, Y, Z, Touch your feet and touch your head.

A cat, cat, cat Is in a van, van, van.

A peg, peg, peg Is by my bed, bed, bed.

A fig, fig, fig Is in the bin, bin, bin.

A dog, dog, dog Has got a mop, mop, mop.

A mum, mum, mum Is on the bus, bus, bus.

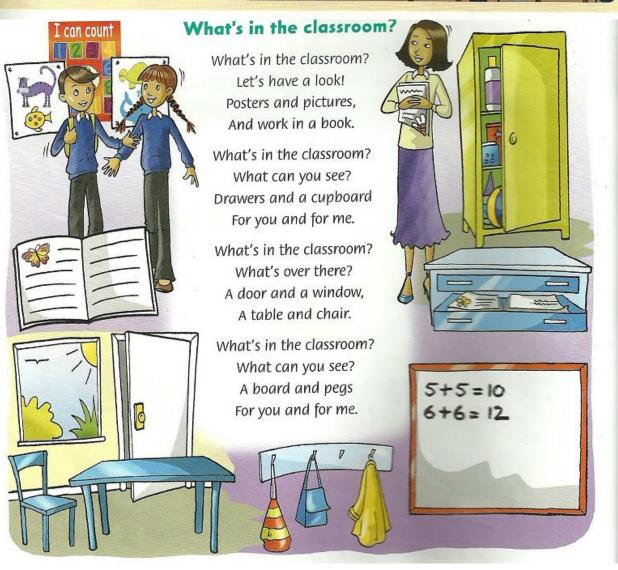
Look at my teacher, Sitting on a chair.

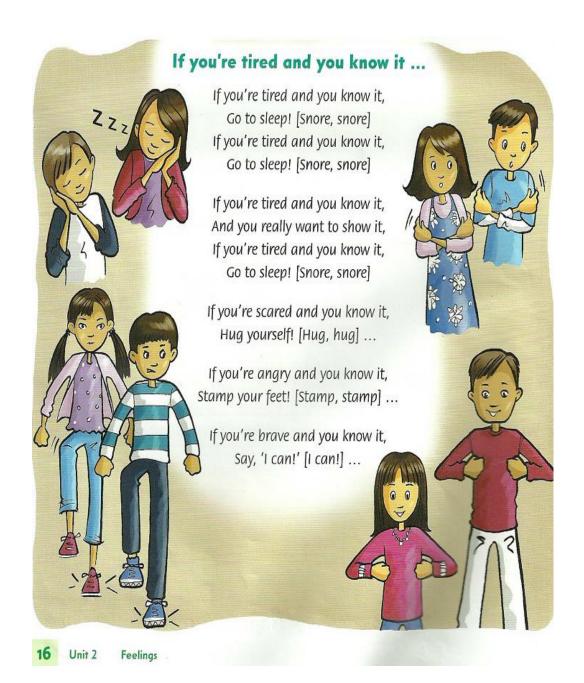
Her shoes are blue, She's got long, black hair.

A picture of a bath, And a picture of a fish.

Look at my teacher. Her name's Miss Wish.

next to

between

Where is my teddy bear?

Where is my teddy bear? Where is he? Where is my teddy bear? I can't find him anywhere!

Look behind the bedroom door. Is he hiding there? Look behind the bedroom door. I can't find him anywhere!

Look in front of the sofa. Is he hiding there? Look in front of the sofa. I can't find him anywhere!

Look between the bed and chair. Is he hiding there? Look between the bed and chair. I can't find him anywhere!

Look next to the big toy box. Is he hiding there? Look next to the big toy box. Yes, my teddy's hiding there!

